

VIU L'ÒPERA! CARMEN

Georges Bizet

AUDITORI DEL CÈNTRIC ESPAI CULTURAL

Divendres
18 de març | 17.30 h

Enregistrada el 2015 a l'Arena di Verona
Cantada en francès. Durada 159 min

EQUIP CREATIU

Direcció d'escena	Franco Zeffirelli
Vestuari	Anna Anni
Coreografia	El Camborio
Direcció musical	Henrik Nánás
Orquestra i cor	Arena di Verona

REPARTIMENT

<i>Carmen</i>	Ekaterina Semenchuk	<i>Frasquita</i>	Francesca Micarelli
<i>Micaëla</i>	Irina Lungu	<i>Escamillo</i>	Carlos Álvarez
<i>Don José</i>	Carlo Ventre	<i>Mercédès</i>	Cristina Melis

PRESENTACIÓ

«L'amor és un ocell rebel que ningú no pot domesticar»

Si hi ha una òpera que enalteixi la figura de la dona com poques, no és altra que Carmen. La defensa de la llibertat per damunt de qualsevol altre valor fa d'aquesta obra un emblema no només de l'esperit lliure, sinó també de la rebel·lia. Ambientada en la Sevilla de les primeres dècades del segle XIX, Carmen és l'òpera femenina per antonomàsia, i l'amalgama entre el seu missatge universal i la seva extraordinària partitura musical la converteix en una de les peces més incontestables de la història del gènere, al mateix temps que en una de les més representades en els escenaris de tot el món.

Composta per Georges Bizet a partir de la novel·la homònima de Prosper Mérimée, Carmen es va estrenar el 3 de març de 1875 al Teatre Nacional de l'Opéra-Comique de París. En un primer moment, l'obra –que formalment s'emmarcava en el gènere de l'òpera comique, en el que es combinaven les parts cantades amb parts parlades- va ser rebuda amb consternació per part del públic. Diverses raons s'atribueixen a aquest fracàs inicial, com el seu caràcter especialment fatalista i tràgic –allunyat del to més aviat lleuger que caracteritzava l'òpera comique-, la inusual i aclaparadora autonomia de la protagonista o la presència en escena de personatges pertanyents a estrats socials baixos o marginals que no era habitual veure en aquestes produccions, com contrabandistes, gitanos, treballadores i soldats. En qualsevol cas, aquest rebuig inicial va durar poc temps, i en qüestió de mesos l'òpera va gaudir d'un èxit unànime i va convertir a Bizet en un dels compositors universalment més conegut i aclamat. Malauradament, el músic francès no va poder gaudir plenament d'aquest reconeixement, ja que va morir prematurament tres mesos després de l'estrena de Carmen, amb 36 anys.

A través dels temes de la festa, l'amor, el ritual i la mort, l'argument de Carmen teixeix un entramat en el que contrasta l'explosió festiva amb la fosca psicologia dels personatges, perfectament definits tots ells per la riquesa melòdica de la música de Bizet. El personatge de la gitana Carmen, que ha esdevingut una icona de sensualitat, seducció i rebel·lia –tret magníficament dibuixats a través de passatges musicals tan emblemàtics com la famosa Havanera i la Seguidilla, al primer acte- topa amb el patetisme i malignitat de Don José, enfollit per l'amor cap a la protagonista. El tràgic final d'aquesta òpera transcendeix la pròpia obra per esdevenir un cant a la llibertat, a la revolta, a la denúncia contra la violència de gènere i a les relacions de poder històricament desiguals entre homes i dones.

Festa i color des de l'Arena di Verona

El Festival d'Òpera di Verona és una de les cites estiuenques per excel·lència pels amants de l'òpera, que cada any es congreguen en l'amfiteatre romà de l'Arena di Verona. El 2015 es va presentar aquesta sumptuosa producció dirigida pel cineasta i escenògraf Franco Zeffirelli. Es tracta d'un dels seus darrers treballs, una sumptuosa producció que es beneficia d'un repartiment internacional en plena forma encapçalat per la mezzo-soprano

Ekaterina Semenchuk, la soprano Irina Lungu, el tenor Carlo Ventre i el baríton Carlos Álvarez. Fidel a l'original, aquest muntatge de Carmen es presenta com una acolorida festa, amb una magistral interpretació a tres bandes per part dels solistes, el cor i el cos de ballet, una quadratura del cercle que tanca la majestuosa direcció musical de l'hongarès Henrik Nánási.

Acte I

CARMEN

A Sevilla, principis del segle XIX

La bullícia regna en el bell mig d'una plaça sevillana, situada entre una fàbrica de tabac i el quarter de la guàrdia dels dragons. La jove Micaela entra a la plaça buscant el seu promès, el brigadier Don José. Pregunta a un dels guàrdies, el brigadier Morales, però acaba marxant cansada de les aclaparadores galanteries que li proporcionen els soldats. Amb el següent canvi de guàrdia arriba Don José, a qui Morales informa de que la jove ha demanat per ell.

Arriba l'hora del descans per les treballadores de la fàbrica de tabacs i un grup d'homes joves s'apropen per contemplar les cigarreres. D'entre totes, la gitana Carmen és objecte de desig per part de tots, però ella fixa la seva atenció en l'únic home que no mostra interès en ella, Don José, a qui, abans de tornar de nou a la fàbrica, llança hàbilment una flor que ell acaba recollint.

Micaela es retroba per fi amb Don José, a qui atorga una carta de la seva mare on li demana que es casí amb la jove. Mentrestant esclata un conflicte a la fàbrica quan Carmen i una altra cigarrera es barallen i la gitana agredeix amb un ganivet la seva rival. Un grup de guàrdies és enviat a la fàbrica a frenar la picabaralla i Don José és encarregat de dur a Carmen a la presó. Però, amb el seu poder de seducció, la jove acaba convencent Don José de que la deixi fugir.

Acte II

Dos mesos més tard, a la taverna de Lillas Pastia –punt de trobada de contrabandistes–, Carmen gaudeix del moment acompanyada de les seves amigues gitanes Mercedes i Frasquita. També es troben a la cantina alguns soldats de la guàrdia dels dragons, entre ells el brigadier Zúñiga, qui li explica que Don José ha estat empresonat d'ençà la fugida de Carmen i que just acaba de finalitzar la seva condemna, informació davant la qual la gitana mostra indiferència.

Aclamat pel seus triomfs en les darreres corregudes, entra a la taberna el torero Escamillo, qui inicia un joc de flirteig amb Carmen. Mentrestant, uns contrabandistes presents a la taberna inciten a Carmen i les seves amigues a participar en una operació furtiva de mercaderies a la costa. Entra en escena Don José, qui proclama el seu amor per Carmen,

però ella li retreu que no hagi tingut el valor de fugir i que a més ara vulgui tornar corrents a la seva unitat, en comptes d'atrevir-se a fugir amb ella i viure lliurement a les muntanyes. Després d'una baralla entre Zúñiga i Don José, Carmen acaba aconseguint que Don José s'uneixi a elles i els contrabandistes, augurant-li una vida lliure i plena.

Acte III

En el campament dels contrabandistes situat a les muntanyes, Carmen i Don José discuteixen. Ella es mofa del sentimentalisme del brigadier cap a la seva mare i de que no està fet per aquesta vida de contraband. L' auguri del futur que els hi espera, queda palès quan les gitanes llegeixen les cartes a Carmen, i en el qual no hi veuen més que mort.

Escamillo arriba al campament guiat per l'amor cap a Carmen. Boig de gelosia, Don José s'enfronta amb ell en un duel amb navalles, que acaba amb desistiment del torero qui, abans de marxar, demana a Carmen que vagi a la seva propera correguda a Sevilla. Mentrestant, Micaela s'ha presentat en el campament per dir-li a Don José que la seva mare es mor i li prega que retorni a casa. Aquest acaba cedint i part, no sense advertir amenaçadorament a Carmen que es tornaran a veure.

Acte IV

L'ambient festiu regna davant la plaça de bous de Sevilla. La quadrilla dels banderillers, els picadors i els toreros entren a la plaça victorejats pel públic. Tancant la comitiva, Escamillo entra acompanyat de Carmen. Frasquita aconsella temerosa a la gitana que marxi, ja que han vist rondar pels voltants Don José. Però Carmen afirma que no li té por. Quan apareix Don José proclamant a Carmen el seu amor i suplicant-li començar una nova vida plegats, la jove no cedeix, defensant la seva llibertat tot i sabent que això li costarà la vida. La gitana li llança l'anell que ell li va regalar. Cec per la gelosia i l'ira, Don José apunyala la seva amada ferint-la de mort, mentre de dins de la plaça arriben crits d'eufòria pel triomf d'Escamillo.

PROPERAMENT

#viulopera

30/03

19 h

XERRADA: SHAKESPEARE

& ÒPERA

a càrrec de Miquel Àngel Martínez

SALA D'ACTES

08/04

17.30 h

PROJECCIÓ: OTELLO

de Giuseppe Verdi

AUDITORI

13/05

17.30 h

PROJECCIÓ: DON

PASQUALE

de Gaetano Donizetti

AUDITORI